

Rigsdagstidende.

1855. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 168.

Sjette Sessions anden Samling.

56de Møde.

Onsdagen den 14de Marts.

(Fortsf.)

Ischering (fortsat): Hvad er Hovedtanken ved et Forligsvæsen, og navnlig ved et Forligsvæsen, etableret paa det Grundlag, hvorpaa denne Lov stiller det, hvor man fra det første Dieblit af erkjender Uødvendigheden af det juridiske Clements Tilstedeværelse; den første Domstol, om jeg saa maa sige? — Jeg tager Forligelsescommissionen som en forligende Domstol. Fra det Dieblit, vi ere gaaede ind derpaa, har Meningen jo kun kunnet være at forsøge at forlige de Forligelige; det kan umuligt have været Hensigten at ville forsøge at forlige de Uforligelige. Man er gaaet ud fra, at Menneskene i det Hele ere velvillige, honnette, simpelttænkende, men at de, ophidsede af Lidenskaber, kunne blive eenfaldige, man er gaaet ud fra, at man ved at tvinge dem til ved Sagens Begyndelse at møde for Personer, til hvem de have Tillid, og for hvem de have Agtelse, kan besejre denne Genfærdighed og tvinge dem til at tænke efter over deres hele Forhold, over de Beføstninger, som endog en vunden Sag kan paasføre dem, ført sagt gjøre dem deres egen Stilling klar, før de kaste sig ind i Processer og saaledes se om muligt at faae dem til at undgaae Processer. Lovens Formaal maa være, paa den ene Side at undgaae Processer, og paa den anden Side, naar det endelig skal gaae til Proces, da at lade den gaae saa raff frem som muligt og lade den i de forskjellige processuale Former finde saa faa Banfæligheder som muligt. Der

som Forligelseslovgivningen ikke bliver indrettet derefter, saa bliver den en endnu værre Tumlaplads for procuratorisk Thingstuderium — tilslad at jeg bruger dette Udtryk for at komme ind paa den flette Side af Sagen; det er trivielt, men det er udtryksfuldt. Det er det, vi maae undgaae; vi maae undgaae de 12 og 14 og 16 Ugers Proces, om at faae at vide, at der er prøvet Forlig. Forlig maa kun have nogen Betydning, idet Parterne bebynde at begive sig ind paa den processuale Vej; naar de først ere borte fra Forligelsescommissionen, saa ere de i Hænderne paa saamange forskjelligartede Forligelsescommissairer, at det er tilstrækkeligt at følge dem, isald de senere ville forliges. Der er Sagsførerne, det er deres naturlige Forligelsescommissairer. Dersom Sagsføreren finder, at han kan have Vre af at forlige Parterne, saa forliger han dem, fordi det er en Vressag for en brav Mand; dersom han seer, at der er Fordeel ved at forlige dem, saa gjør han det endnu hellere, fordi det er fordeelagtigt for ham at have det meest mulige Erhverv i den korteste Tid — lykkes det en Sagsfører at faae Reputation for at kunne forlige de meest gjenstridige Mennesker, saa faaer han alle Sager, og han fortjener saameget mere derved. Dernæst er Dommeren Forligsmægler. Der er ingen Domstol, hvor der ikke kan og bør mægles Forlig, og alle de Forlig, man forlanger foretagne af Forligelsescommissioner paa senere Stadier af Sagen, bør, isald de skulle foretages, uødvendigtvis foretages af Domstolene. Hvad skulde det betyde at vise Sagen tilbage igjen til Forligelsescommissairer, der ikke længere kjendte dens hele Tilstand, der havde tabt en heel Deel af de Forhold, der meest skulde kunne